

- (א) לעיל מג. לקמן נה.
- (ב) יצמות לח: סוטה כה.
- (ג) שנושט מת: גיטין לו.
- (ד) ויצמות לח: סוטה כד.
- (ה) נהך מנה הוה רב ונקרא בשמו רבי אבה ע"י ערוך ערך רב: (ו) כפי"ט טוף: הראשונה: (ז) רב"ז מט: (ח) ג'ני' טוס' קדושין יג: ד"ה חלה וטוב' סוטה ה: ד"ה לאמר.

מוסף רש"י

אלמנה ניוונה מנכסי יתומין. דהאי נמי תנאי מנכסי הוא את תנאי תנכ"א נכסי ומימנא מנכסי כל ימי מיגר ארמלונית (ע"ר מג.). ואין חיובין בקבורה. גם מה, שהרי יורשה וכו' מנכסי מירשי הבטל ועליהן לקובר, שהרי בעלה מתה כמותה חיוב בקבורה, עשוי שאינו יורשה היא מקובר עלמה (קטן צה:). מתו בעליהן עד שלא שתי כל האשה שקלה עד בעלה ונסתרה ומת על של שמה (יבמות לח:). וטולות כתובה. ואג"פ שמה וימה ואין לה מנכסי, ולא שורות. ודעתי הוציא האש את אשתו ולכ"ט (שם). או שורות או לא נוטלות כתרבה. כלומר ממון של שומות ולא נוטלות מנכסי (סוטה כד.). וקצתו ספק ומוציא מידי דרבי. ממי יורשי הבעל שכן מוחזקין והלי מניאלי וזו כמותה מפקח (יבמות לח:). קסברי בית שמאי שטר העומד לגבות בבבוי דמי. מי שיש לו שטר חוב על חבירו ושיעבר לו בו נכסיו, מוחזק בעל העטר כנכסיו יומת מן הלוה והלך כיון דנכסי כשתיה קיימי הוא לוי יורשי הבעל מופעין והמוציא מתבוי עליו הלוה ועליהן להוציא האשה שומתה כשמייה וזו וזכה כמותה (סוטה כה) קקקני מי שהנכסים משועבדים לו ידו על הבעל והנכסים בחזקת בעל השטר עומדין כאלו הוא נכסי, ולפיכך היה גובה מפקח, שאינה צלה להוציא ממש שמה ממי יורשי הבעל, אלא הם צאים להוציא ממנה (שבועות חח:). וכן שמת עמנו הנכסים מיד מרוב האשה ויורשים קאמו לאפוקי מניה משום ספק זמא, ולא אחי ספק ומניאלי ממי דלא, ולא לזו כנכסי דמי וטעמא משום דלמי ספק ומניאלי ממי דלמי הוא, הוה לוי למימר יתלוקו ושבו ספק מדיא (יבמות לח:).

תוספות ר"ד

אמר אביי אף אנן נמי תניא אלמנה נונית מנכסי יתומין ומוציא ידיה שלהן ואין חיובין בקבורה יורשה יורשי כתובה חיובין שיהיו אלמנה בש"ל שהי יורשים היו אומר זו שומרת יבם: בתנאי הניח אחיו מעות ליקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. פירות תלושין מן הקרקע. ליקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. והביא פירות המחברים לקרקע שלו. והתלושין מן הקרקע כל הקודם בהן זכה. קדם הוא וזכה קדמה היא ליקח בהן קרקע והוא אוכל פירות כנסה ה"ה כאשרו לכל דבר ובלבד שתהא כתובה על נכסי בעלה הראשון לא יאמר לה הרי כתובתך מונחת על השלחן אלא כל נכסיו אחראין לכתובה. וכן לא יאמר אדם לאשתו הרי כתובתך מונחת על השלחן אלא כל נכסיו אחראין לכתובה. גירשה אין לה אלא כתובה. החזירה היה היא ככל הנשים ואין לה אלא כתובה.

האשה שנפלו פרק שמיני כתובות

יורשה יורשי כתובה. אותן יורשים שירשין כתובה חייבין בקבורה: **ואין חייבין בקבורה.** דהא צנוי למיתב כתובה לירשה: **שם לה שני יורשים.** דאליטריך לתנא למיתא אותן יורשין שירשין כתובה ש"מ איכא יורשים אחריני בהדייהו דלא ירמי כתובה: **אח אני יורש.** כתובה זו שאני יורש אין כאן מנדוניית אציה כלום אלא מאתים ותוספת שכתב לה אחי ואין אחי יורש אותה אלא אחי: **יקבור אם אשמו.** כמו שהיה הוא קוצרה אם מתה צמיו ואפילו לא הכניסה לו כלום: **יטן כסופה.** שהקצרה צאה תחמיה: **נגזות מחיים.** כל זמן שהבעל חי ואני צמקוס בעל עומד שהייתי מלפה לכונסה: **מאן שמעת ליה דאית ליה מדרש כסובה.** שורש לשון הכתובה שכתוב ציה לכשתנשא לאחר תטלי מה שכתוב ליה דמינה דייקת לא ניתנה כתובה לגבות מחיים דהא אינה יכולה לישא לאחר: **צ"ש היא.** ביצמות (א) צפרק האשה שהלכה דקאמרי צ"ש והלא מספר כתובה נלמד לכשתנשא לאחר תטלי מה שכתוב ליה והואיל והיא נישאת ע"פ עממה שצאה ואמרה מת בעלי אף כתובה גובה ע"פ עממה: **ושמעני** להו **לצ"ש.** שמי שיש לו שטר חוב על חבירו הוא מוחזק בנכסי הלוה יותר ממנו: **כגזוי דמי.** והנכסים בחזקתה הלך מניה קא ירית: **מסו צעלין.** אכל הנשים שבעולם קאי שקניאלו להן צעלין ונסמרו ולא הספיק להשקותה עד שמת: ולא **אשמו.** צעלין והוציא האיש את **אשתו.** **ספק זמא.** והפסקיה כתובה: **מידי ודאי.** מידי יורשי הבעל שכן ודאין צירושה: **כגזוי דמי.** והיא מוחזקת בנכסים יותר מהן ואין כאן מניאלי מידי ודאי: **והא צעלין לכשתנשא כו'.** אלעיל פריך סוף סוף היאך כתובה נייגצית מחיים שנוכל לבא עליו משני **לדדים** והא צעלין כו': **יבם נמי לאחר דמי.** וכיון שהמירטה מיתת זמנה לישא ליה יבם מאותה שעה זמנה **בנכסים:** **שלא ליה רבא לאציי.** לאחר שהשיבו על שאלתו ואמר ניתנה כתובה יצמה לגבות מחיים של יבם: **ציד רב שמעייה.** הוא היה שליח במשורה זו: **ומי נמנה.** כתובת יצמה לגבות מחיים דייס: **שימכור בנכסי אחיו.** לאחר שכנס את יצמתו ואמרן לעיל [פ:] כל נכסיו אחראין לכתובה: **אם כהן הוא.** שם יגרשנה לא יוכל להחזירה: **יעשה לה סעודה.** יפה לפתותה **במתה היין.** ויפיי. הימנה שמתן לו רשות למכור את העודק על כדי כתובה: **והא שראל הוא.** שמונה לחזיר גרושתו: **מגרשה בגט.** ומגבה את כתובה ומוכר מה שירצה ומחזירה ע"מ כתובה הראשונה או אפי' רצה להחזירה מיד מוכר כל זמן שירצה שאין מעכבת מלמכור אלא יצמה לפי שאין היבם כותב לה כתובה ולא כתב לה דקנאי ודקינאל ואין כתובה אלא על הראשון ומשום הכי מעכבת בכלוה דלמא משתדפי הני דמייחד לה ואע"ג דאמר לקמן (דף נה:): **לשיתדוק בני חרי טרפא ממשעבדי מ"מ אמרה איני רוצה לטרוח לצ"ש אל כל כתב לה כתובה כשמחזירה וכתב לה דקנאי ודקינאל לא מניא מעכבת.** והא דתנן (גיטין דף נה:): **לקח מן האיש חזור ולקח מן האשה מקחו בטל אוקמיניו** צאותן של שדות אחת שכתב לה בכתובה אחת שייחד לה בכתובה ואחת שהכניסה לו שום משלה: ולנטעמן

אחר: **הרוצה שימכור בנכסי אחיו.** לפי שאינו יכול למכור ביצמה לפי שלא כתב לה כל נכסיו אחראין לכתובתך ולכן תיקנו שאינו יכול למכור בכתובה לפי שלא כתב לה כל נכסיו אחראין לכתובתך ויהי שאלו לא יאמר לה כנגד כתובה אינו רשאי למכור השאר דחיישין שמא יאצדו או ישמדפו השדות שיאציר וא"ת מ"מ מה מפסקת והא אמר לקמן דאי לית לה מרשן תקינו לה משני וי"ל דמפסקת שריתה לחזור ולטרוח ולקוחות דאפי' אי לית לה מנכסי הראשון אלא משעבדי לא תקינו לה רבן זשני דאי ללו הכי מניא אחי ליה מה שכתובה על נכסי בעלה הראשון: **מגדשה בגט.** והא והואיל וטעמא משום דלא כתב לה דקנאי יכתוב לה ולא יטריך לגרשה וי"ל שאין האשה חפילה דניחא לה שיהו על נכסי בעלה הראשון והואיל והס כל שעה צעין שאין רשאי למוכרם ואין לנו לכופה למחול דינה ופי' בקוננו' והא דתנן בהניזקין (גיטין נה:): **לקח מן האיש חזור ולקח מן האשה מקחו בטל הא אוקמינאל צאותן ג' שדות והקשה ה"ר שמואל דכ"ש צשאר נכסים דלאמרינן בחזקת הצמים** (ב"ב דף נ. וס) למעוטי מאי אילימא למעוטי שאר נכסים כל

עליהן אלא פירות וכן כל נכסי המת אצל היבמה דמשעה שמת בעלה כבר זכתה האשה לגבות כתובה מהן אלא שהיבם מעכבה מלגבות מפני שהוא רוצה ליבמה. וכיון דנכסיה אית לה עליהן עד שלא נגבה כתובה מהן כולן הן ברשותה ואפילו שוין מאה מנה אינו רשאי למכור בהן כלל כ"א לאכול מהן פירות. והרי כל הנכסים ליבמה כגותן ג' שדות לאשה. והמחזירים לקרקע אר"ם שמיין אותן דכל מה שגדלו ברשות המת הן אחראין לכתובה וחכ"א כל הפירות המחזירים לקרקע הן שלו ולקמן נפרש תני שלה. ותלושין מן הקרקע וכו' כל הקודם בהם זכה דקסברי מטלטי לא משתעבדי לכתובה הלך כל הקודם

פא.

איווהי אלמנה שיש לה שני יורשינו ב'. מיתורא דמתני' דייק אלל עיקר מתני' לה מיירי בשומרת יבם אלא צכתס אלמנה דהא קמי מנכסי יתומין ושומרת יבם לית לה יתומין: **ול"ימא אח אני יורש ב'.** לפ"ה פריך שפיר אח אני יורש דלמי יורש מנכסיה כלום אלא מנה ומאתים של אחי הלךך אשתו אין אני קוצר אלל לפי ר"ת דנדוניא לכ"ע בחזקתו אינו מיושב כל כך שהרי הנכסים של אשה היו וכן גם לפירוש הקונטרס למ"ד בחזקת יורשי הבעל כריך ליישב וזריך לפרש דהכי פריך ולימא אח אני יורש כלומר זכותו של אחי אני יורש כמו שהיה עושה הוא אם היה קיים אלל מוצמו לא אירש כדלמר צאלו נערות (לעיל דף נד:): הניח להן אציהן פרה שאולה משממים זה כל ימי שאילתה מתה אין חיבים צאוסיה: **משום דבאין עליו משני צדדין אם אחיו יורש יקבור את אשתו.** כלומר אם צאת לומר שאינו יורש כלום ממנה אלא מאחיו אם כן צעי למימר דהיי הוא כאלו אחיו קיים ולהכי לא צתמה לדי גיבוי יקבור את אשתו כלומר יחשוב לגמרי כאלו הוא חי ויקבור אשמו כמו שהיה הוא קוצרה ולפי זה דווקא צתמה מן הנשואין ואם אינו קוצר דלא חשבי כאלו הבעל חי א"כ צתמה לדי גיבוי וימן לה כתובה: **מאן שמעת ליה דאית ליה מדרש כתובה ב"ש.** ולצ"ה דלית להו מדרש כתובה ניתנה כתובה לגבות מחיים אע"ג דאינה גובה כתובה קודם חליה לענין זה ניתנה לגבות שהיה לה קצורה מתה כתובה וא"ת והא צ"ה מני אית לה מדרש כתובה דחזרו להורות כב"ש כדלמר צ"ה האשה שלום (יצמות קז:). ולעיל סוף פ' נערה (דף נג. וס) ד"ה שאין פירשתי ולפי מסקנא דשמעתין מני דרשי צ"ה מדרש כתובה: **ושמעני** ליהו **ב"ש** דאמרי שטר העומד לגבות כגזוי דמי אף ע"ג דלאציי לית ליה דכגזוי דמי כדמשמע צהולין (יצמות לח:): **דפריך לרבא** מההיא דנפל הצית עליו ועל אציו בכתובה מודה דכגזוי דמי משום חינוא כדלמר התם א"י צת דשמעה מרבא סברה: **שורות והביא האיש ב'.** משמע דכסדר המנהה גרסינן או שומות ולא כמו שהיה כתוב שם בפרסיס לא שומות ומימה דהתם עיקר מילתיה ולא פריך לה כלל: **והא בעינן צבשתנשא לאחר ב'.** מנינו למימר דפריך לבית שמאי דנה דלית להו לגבי שמהי שטר העומד לגבות כגזוי דמי מיהו לענין זה מהו מדרש כתובה לכשתנשא לאחר דלית ליה קצורה מידי דהוי ארוסה דלע"ג דכגזוי דמי אין לה כתובה ומשני יבם נמי כאחר דמי ואי הוה גרסינן אלא הוה אחי שפיר דהדר ציה משניא דלעיל ואחי האי טעמא נמי לבית הלל ומנו דרשי שפיר מדרש כתובה דכיון דכאחר דמי חשבי כאלו גצמה והחזירה לו הואיל והיא קצת צת גציהה אי נמי מני למימר לבית הלל פריך דלית להו כגזוי דמי אע"ג דס"ד דלית להו מדרש כתובה מ"מ פריך שפיר דהשתא ומה התם ביצמות לא צעו צ"ה למדרש כתובה כדי לגבות אלא מפסקי לה כתובה כ"ש הכא שם לה להפסקי כתובה ע"י מדרש שיאמרו צית הלל שתפסקי: **יבם נמי באחר דמי.** ואע"ג דצפ"ק דקדושין (דף יג:): **אמר גצי ואיש אחר יקחנה דייס לא מקרי אחר הני מילי צלשון תורה אלל צלשון חכמים אקרי ומכרו צטל לאלתר אפי' קודם שצבא לדי גציהה דהחמירו חכמים ביצמה לפי שלא כתב לה יכול למכור שאינו יכול למכור בכתובה לפי שלא כתב לה כל נכסיו אחראין לכתובה** וכן ה"ה

עליהן אלא פירות וכן כל נכסי המת אצל היבמה דמשעה שמת בעלה כבר זכתה האשה לגבות כתובה מהן אלא שהיבם מעכבה מלגבות מפני שהוא רוצה ליבמה. וכיון דנכסיה אית לה עליהן עד שלא נגבה כתובה מהן כולן הן ברשותה ואפילו שוין מאה מנה אינו רשאי למכור בהן כלל כ"א לאכול מהן פירות. והרי כל הנכסים ליבמה כגותן ג' שדות לאשה. והמחזירים לקרקע אר"ם שמיין אותן דכל מה שגדלו ברשות המת הן אחראין לכתובה וחכ"א כל הפירות המחזירים לקרקע הן שלו ולקמן נפרש תני שלה. ותלושין מן הקרקע וכו' כל הקודם בהם זכה דקסברי מטלטי לא משתעבדי לכתובה הלך כל הקודם

עליהן אלא פירות וכן כל נכסי המת אצל היבמה דמשעה שמת בעלה כבר זכתה האשה לגבות כתובה מהן אלא שהיבם מעכבה מלגבות מפני שהוא רוצה ליבמה. וכיון דנכסיה אית לה עליהן עד שלא נגבה כתובה מהן כולן הן ברשותה ואפילו שוין מאה מנה אינו רשאי למכור בהן כלל כ"א לאכול מהן פירות. והרי כל הנכסים ליבמה כגותן ג' שדות לאשה. והמחזירים לקרקע אר"ם שמיין אותן דכל מה שגדלו ברשות המת הן אחראין לכתובה וחכ"א כל הפירות המחזירים לקרקע הן שלו ולקמן נפרש תני שלה. ותלושין מן הקרקע וכו' כל הקודם בהם זכה דקסברי מטלטי לא משתעבדי לכתובה הלך כל הקודם

עין משפט

בב א מ"י פ"ב מהל' אשומת הלכה י טור ש"ע אה"ע קמ"ן קס סע"פ ז: ל ב מ"י פ"ו"ט שם הלכה ג סג"ע ע"ן מה טו"ט"ע א ג"ע קמ"ן כג סע"פ א וטו"ט"ע ח"מ פ"ו סע"פ כד בח"ה: **ג** א ג מ"י פ"ב מהלכות סוטה הלכה ז סג"ע ע"ן מה טור אה"ע סי' קטו וסימן קעח:

תורה אור השלם

1. והביא דהאי את אשתו אל הבתן והביא את קרבה עליה עשירית דהאיפה קמו שערות לא יצק עליה שמן ולא ימן עליה לבנה פי מנחת קבא דהא מנחת זכרון מפרת ע"ן:

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה צ"ש הוא ביצמות. כ"ב דף קז:.

תוספות ר"ד (המשך)

פ"י אם הניח אחיו או מעות או פירות תלושין ליקח בהן קרקע והיבם אוכל פירות. פ"י היבמה כיון שכתובה על נכסי בעלה הראשון כל נכסי המת הן אחראין לכתובה והיא רוצה ליבמה אלא מטלטי. ומתני' ר"מ היא דקסברי מטלטי משתעבדי לכתובה הלך וזה בהן היבמה לגבות כתובה מהן וליקח בהן קרקע והוא אוכל פירות שכל נכסי המת כן הם ליבם כנכסי מלוג שכמו שכנסי מלוג אין לו לבעל עליהן אלא אכילת פירות ולא שיוכל למכור גוף הנכסים. מפני היבמה שומעכת עליו ואע"פ שכל אשה דעלמא אין יכולה לעכב על בעלה ומלכוד נכסיו אלא אם רצה מוכר היום ומחר אם התאלמן או התגרש אם לא תמצא בני חרי גובה מהן אבל כ"י שורא תחתיו אינה יכולה לעכב מכירתו התם הוא מפני שאין לאשה בנכסי בעל אלא שייעבד כתובה וה"ה כ"ח דעלמא מה ב"ח ו"א לעכב ע"י מלכוד אלא מוכר ואם יבא לגבות חובו ואינו מוצא בני חורין הולך וטורף ממשעבדי ה"ג אשה יכול הוא למכור ואין יכולה לעכב ע"י שהרי אין לה על נכסיו גובה שייעבד בעלמא ולא נובינא שלא נתנה כתובה לגבות מחיים. ואפילו אם ימכור שייעבדה קיים הוא הלך יכול למכור חזן מאותן ג' שדות א' שהכניסה לו שום משלו אחיו מעות ליקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. פירות תלושין מן הקרקע. ליקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. והביא פירות המחברים לקרקע שלו. והתלושין מן הקרקע כל הקודם בהן זכה. קדם הוא וזכה קדמה היא ליקח בהן קרקע והוא אוכל פירות כנסה ה"ה כאשרו לכל דבר ובלבד שתהא כתובה על נכסי בעלה הראשון לא יאמר לה הרי כתובתך מונחת על השלחן אלא כל נכסיו אחראין לכתובה. וכן לא יאמר אדם לאשתו הרי כתובתך מונחת על השלחן אלא כל נכסיו אחראין לכתובה. גירשה אין לה אלא כתובה. החזירה היה היא ככל הנשים ואין לה אלא כתובה.

האשה שנפלו פרק שמיני כתובות

כל שכן דהוה ליה איצה דלמך לה עניך נתת בגירושין וצמיחה לכך נראה לר"י לפרש מקחו בטל משעת טריפה וג' שדות לאו למעוטי שאר נכסים אלא אפי' ג' שדות מקחו קיים עד שעת טריפה או יש ליישב פי' הקונטרס דמקחו בטל משמע דבטל לאלתר וצחוקת הצמים

(ב"ב ג. וס) ה"פ למעוטי מאי דלא מנ"י אמרה נחת רוח עשיתי לצעלי אילימא למעוטי שאר נכסים דלא תטרוף לגמרי כל שכן דהויא לה איצה והא דלא קאמר למעוטי שאר נכסים דאין מקחו בטל לאלתר דמילתא דפשיטא היא דאין דאין מקחו בטל אלא צאות ג' שדות דהא כל אדם מוכר קרקעות המשועבדות וממילא ידענא דדוקא צאות שלש שדות קמני דמקחו בטל ומשום למעוטי שאר נכסים דאין מקחו בטל לא אטריף ליה לאוקומא צאות ג' שדות אלא קשה להשצ"א דהיכי מנ"י למימר דפשיטא ליה דשאר נכסים אין מקחו בטל הא מקמי דמוקמינן לה התם צאות ג' שדות הוה ס"ד דמיירי בשאר נכסים אע"ג דקמני מקחו בטל: **ואם איתא נייחד** א"ה שיעור כתובה כו'. והואל וחשבת לה כאלו גצתה והחזירה לו:

ולמעמיד. פירוש דלא אסקת אדעתך לעצתך דאיצה וצמצא ממנתי דמשמע הכי לא יאמר לה הרי כתובתיך מונחת על השלחן כדי למכור השאר אלא כל נכסיו אחרתאין לתכונתה ואינו יכול למכור שום דבר:

אלא עצה טובה קמשמע לן. פ"י צונטרס שמה יאצדו המטלטלין ונמלאתה צלח כתובה וצרכיך וצרכיך לכתוב כתובה אחרת וזה אינו אלא לר' מאיר דלמריה אסור לאדם להסתות את אשתו עשה אמת צלח כתובה ונראה לר"י ענה טובה שלא תהא קלה בעיניו להוציאה ולרשצ"א נראה דגבי אשתו הו"א ענה טובה שאם ייחד לה מטלטלין לא יוכל להוציאה לכך עוב לו שיהיו כל נכסיו אחרתאין לכתובה ויציא הכל ולצטוף דמסיק טעמא דרבי אבא משום איצה הו"א טעמא דמתניתין נמי משום איצה בין ציצמתו בין באשתו: **לא יאמר הואיל ואני יורש החזקתי**. וא"ת ולמחול לנפשיה דהא אמרי' המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואפי' יורש מחול וי"ל דשאינה כהא דלינו יורש אלא מכהא אי נמי כר' מאיר דדאין דינא דגרמי ומגבי ציה דמי שטרמא מעליה כדלמרי' לקמן (דף פ.).

ודלמא דמכא ליה עבדו ליה. פירש צונטרס שמהא

ואי סלקא דעתין נתנה כתובה לגבות מהיים נייחד לה שיעור כתובה והשאר לזיבין ולמעמיד ולותבה ממתני' לא יאמר לה הרי כתובתיך מונחת לך על השלחן אלא כל נכסיו אחרתאין לכתובתה התם ^ב עצה טובה קא משמע לן דאי לא תימא הכי סיפא דקתני וכן לא יאמר אדם לאשתו הרי כתובתיך מונחת לך על השלחן אלא כל נכסיו אחרתאין לכתובת אשתו אי בעי ליה לזבונא הכא נמי דלא מצי מזבין אלא עצה טובה קמשמע לן הכא נמי עצה טובה קמ"ל אלא דרבי אבא קשיא דרבי אבא נמי לא קשיא משום איבה ההוא גברא דנפלה ליה בכמה בפומבדיתא בעי אחוה למפסלה לה בגיטא מיניה א"ל מאי דעתך משום נכסי אנא בנכסי פליגנא לך אמר רב יוסף כיון דאמור רבנן לא לזיבין אע"ג דזבין לא הוה זביניה זביני דתניא מי שמת והניח שומרת יבם והניח נכסים במאה מנה אף על פי שכתובתה אינה אלא מנה לא ימכור שכל נכסיו אחרתאין לכתובתה אמר ליה אביי וכל היכא דאמור רבנן לא לזיבין אע"ג דזבין לא הוה זביניה זביני והתנן בית שמאי אומרים תמכור ובית הלל אומרים לא תמכור אלו לקמיה דר' חנינא בר פפי שלחה כדרב יוסף אמר אביי אטו ר' חנינא בר פפי כיפי תלה לה שלחיה לקמיה דרב מניומי בריה דרב נחומי שלחה כדאביי ואי אמר בה רב יוסף טעמא אחרתאין שלחו לי נפק רב יוסף דק ואשכח דתניא הרי שהיה נושה באחיו ומת והניח שומרת יבם לא יאמר הואיל ושאיני יורש החזקתי אלא מוציאין מיבם ויקח בהן קרקע והוא אוכל פירות א"ל אביי דלמא דמבא ליה עבדו ליה א"ל תנא תני מוציאין ואת אמרת דמבא ליה עבדו ליה הדור שלחיה קמיה דרב מניומי בריה דרב נחומי אמר להו הכי אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן זו אינה משנה מאי טעמא אילימא משום דהוה להו מטלטלי ומטלטלי לכתובה לא משעבדי דלמא רבי מאיר היא דאמר מטלטלי משעבדי לכתובה ואלא משום דאמר לה את לאו בעלת דברים דידי את דלמא

ולמעמיד. דלמרת טעמא משום דלא ניתנה כתובה ליצבות מהיים אמאי מהדרת אדר' אבא לזבונא מוציאין אחרתאין ומשני ממתניתין לא מוציאין דמתני' איכא לשנויי דלאו דינא קמני אלא ענה טובה שלא תאצד כתובתה: **על השלחן**. הן מעות שהיא משתמשת בהן אם הוא שולחני: **הכי נמי דלא מנ"י מוצין**. צממיה הא אוקימנא

להיא צאות שלש שדות. אצל מי שלא כתב ולא ייחד מוכר הכל ואינה יכולה לעכב עליו וטעמא משום דכתב לה דקנאי ודקיננא ומיהו כשימות או יגרשנה טרפה לקוחות: **ענה טובה**. שמה יאצדו המטלטלין ונמלאתה צלח כתובה וצרכיך לכתוב כתובה אחרת: **אלא דרבי אבא קשיא**. אדמגרש לה נייחד לה שהרי גירושין גנאי הן לשניהם אלא ודאי טעמא דלא ניתנה כתובה להגבותה ממייה: **משום איצה**. המייתן לאשמו או קרקע או מטלטלין ונתן איצת עולם ציניהם דקברה עיניו ונתן בגירושין אצל זה שמגרש על מנת שיחזיר ידעה דלא עשה אלא למכור ופקעה לה איצה: **דנפלה ליה יבמה**. דמלוה בגדול לייבם: **צעא אחוה**. הקטן ממנו: **למיפסלה בגיטא**. לזרוק לה גט וללסרה על כל האסין כדלמרינן ^א צפ"ק דיצמות: **משום נכסי**. קשה בעיניך שאכניסנה שלא אזכה בנכסי אחי כדתנן (יצמות דף טז.) הכונס את יצמתו וזה בנכסי אחיו: **פליגנא לך**. כאלו אני חולץ לה ולא אטול אלא כמוך: **כיון דאמור רבנן**. שומרת יבם אין היבם רשאי למכור כדלמרי' לקמן בשמעתי מני שמת והניח שומרת יבם כו': **אע"ג דזבין לו**. ומה שעשה זה שהתנה עמו לחלוק לו וקנו מידו הרי הוא כמוכר: **כיפי**. נזמים. כלומר צמא ייפה והנאה את דבריו ומה טעם נתן זה כששלחה: **שלהא דאביי**. דהיאך דזבין זביניה זביני: **ומס**. הנושה המלוה: **אלא יאמר**. היבם המחזיר המעוט: **הואיל ואני יורש**. שאכניס את אשתו ואזכה בנכסים: **החוקסי**. בחוב זה ולא אשלמנו עוד: **דטעא ליה עבדו**. ענה טובה שהיה הקרקע קיים לו עולמית ולא יוציא המעות צהולאה: **פגא פני מוציאין**. דמשמע על כרחו: **אינה משנה**. לא נישנית משנה זו צבית המדרש של חכמים ולא סמכין עליה במדרי': **דלמא ר"מ היא**. צמתני' דקתני גבי כספים ופירות מלושין ילקח בהן קרקע ואפי' לא תפסה אלמא משעבדי לכתובתה ואפי' לא קיימא לן כר"מ בהא מיהו גבי מוציאין ליכא מאן דפליג אי מקרקעי נייהו ולעולם

משנה היא: **אלא**. להכי אינה משנה וטעות היה מי ששנאה משום דמנ"י אמר לה לאו בעלת דברים דידי את ממך לא לויחתי אלא מאחתי: **דלמא**

כל כך כשיש לה הרבה מנכסי צעלה הראשון שטמול כתובתה מהן ולא יהיו יראין הלקוחות שטרורף מהם ואם תאמר ונימא נמי שלא יהיה מוכר מהאי טעמא משום דטעא ליה עבדו ליה וי"ל דמשום טעמא זה נפסיד ללקוחות: **ר"ב מאיר** היא דאמר מטלטלי משעבדי לכתובה. אומר ר"ת דלא אמר ר"מ לגבות מיתמי אלא דוקא מיתמי ויבם במקום אחיו קאי והוי כמו מיתמי וכן משמע בצמא דוכתב דבמיתמי פליגי וליכא למימר דלר"מ [מטלטלין] דיתמי נמי משעבדי לכתובה וכמקרקעי דמי דא"כ אפי' לית לן דרבי נתן דין הוא שתגבה ממנו כאלו הוה מקרקעי ועוד דהשתא מלוה דעדיפא דמודו רבנן דגבי מיתמי אפילו מגלימא דעל כהפיה מודה ר"מ דמטלטלי דיתמי לא משעבדי ליה כתובה דגריעא דלרבנן אפילו מטלטלי ידיה לא משעבדי לה מטלטלי דיתמי וא"ת דצפרק נושאין על האנוסה (יצמות דף טז.) תניא יש מוכר את אציו להגבות לאמו כתובה כ"ד כו' וקאמר הא מני ר"מ היא דלמך מטלטלי משעבדי לכתובה והשתא הא אפילו ממטלטלי דיתמי לא גביא כדפרישית ^א כ"ש ממטלטלי דמקבל מתנה דאליס טפי כדמשמע ביש נושאין (ב"ב דף קלג.) דייק השתא צירופה דאורייתא אלמנתו ניונת מתנת שכיב מרע דרבנן לא כל שכן משמע אצל מתנת צריא דהו"א דאורייתא אינה ניונת אלמא גריעא ירושה ממנת צריא וי"ל דהיא דיצמות איירי צמתת שכיב מרע דגריעא מירושה: **לל**

א) לקמן טז. טז. גיטין כז. ב"ב כח. כט. קית. קס. ע"ש חולץ קלו: עירובין נט. א) ולעיל עט. א) עירובין טז. א) גיטות טז. א) קדושין טז. א) ב"ב מט. א) א) ז"ל צ"ה דיתמות ג. א) ז"ל עט. א) לקמן פה. א).

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ר' מאיר וכו' כ"ש ממטלטלי דמקבל מתנה. ב"ב צ"ב ערה דף מט ע"ב ד"ה הוא ואשמו וכו' כתבו תוס' לכתב למימר דכ"ש לא הוה הוא הדין מיהא הוה ע"ש ולכן כתבו פה בכתמא שמכו על מ"ש פס:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה (ב"ב טז) מגרשה צנוט וכו' ויש ליישב פי' הקונטרס. ע"י גיטין דף טח ע"א תד"ה אשה וכו' עד סוף הדבור ודוק:

מוסף רש"י

דאמר מטלטלי משעבדי לכתובה. גבי שומרת יבם שכתובהה על נכסי צעלה הראשון הניח אחיו מעות ילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות אלמא מעות משעבדי לכתובה (קדושין טז.)

לב א מ"י פ"ב מה"ל אשות ה"י אי סגנ עשין נא טו"ע ה"ע ס"י קמח סעף ג': לב ב מ"י שם הלכה יג טו"ע שם סעף ה':

תוספות ר"ד

בהם זכה אם קדם היבם וזכה בהם ה"ה שלו ואם קדמה היא וזכה ה"ה קדמה בפי הכותב מפרש דוקא אם קדמה ותפשה מחיים דבעל מהני לה תפישתה אבל תפישתה לגבות מהן שהיבם מעכב שרוביה ליבמה אלא בזה זכתה ודכולהו קיימי קמה לגבות מהן שהיבם יכול ליקח מהן אלא ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות: כנסה וכו'. פ"י דמשעה שמת עמרו כל הנכסים ברשותה לגבות מהן: לא יאמר לה וכו'. פ"י כדי שיוכל למכור שאר הנכסים שלא נתנה כתובה ל"מ אלא כל נכסיו של מת אחרתאין לכתובה וא"י למכור מהן כלל (והרב אומר שאין הנכסים כי לא ניתנה כתובה לגבות מהיים דהבא ביבם קמיירי וק"ל דזיננה כתובה לגבות מהיים דייבם והטעם הוא מפני שאסור לייחד לה כתובתה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה: גירשה אין לה אלא כתובתה והוא יכול למכור כתובתה אלא שלא גירשה אביו רשאי למכור מכל נכסי אחיו כדפרישית: וכן לא יאמר אדם וכו'. אין דין אחריות דיבמה כד"ן אחריות דאשה שדין אחריות דיבמה הוא שמעכב ע"י המוכר ודין אחריות דאשה הוא לשיעבוד שאם מכר שיש לה לטרוף הלקוחות. תניא רבי אבא אומר שאלתי את סומכוס אחיו כיצד יעשה אם הן הוא יעשה סעודה ויפייס ואם ישראל הוא יגרש בגט ויחזיר. פ"י וכוין שגירשה פקע מעליו דין יבמה וה"ה ככל אשה דעלמא שיכול למכור ואין לה אלא שיעבוד לטרוף הלקוחות אם לא תמצא בני חרי: ההוא גברא דנפלה ליה יבמה בפומבדיתא בעא אחוה למיפסלא מניה בגיטא א"ל מה דעתך משום נכסי ביבמסי פליגנא לך פ"י וקנו מידו שיהיו עמו אמר ר"י כיון דאמור רבנן לא לזבין אי זבין לא הוי זביניה זבינא. דתניא מי שמת והניח שומרת יבם והניח נכסי בק' מנה אע"פ שאין כתובתה אלא מנה לא ימכור שכל נכסיו אחרתאין לכתובתה. פ"י כיון דלגובינא קיימא קמה אין יכול למכור ומה שתפש קנין לחלוק עם אחיו קנינו בטל שאין הנכסים ברשותו אלא ברשות היבמה:

א) נראה דל"ל ה"ה על יבם דלפלו קדמה ותפשה מחיים דייבם אינה יכולה לגבות מהן וכו'